

ผู้ที่ได้รับพระราชทาน เหรียญในงานนี้ คือ

มหาอำมาตย์เอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระเทวะวงศ์วโรปการ
เดนมาร์ก กระทรวง การต่างประเทศ

มหาเสวกเอก เจ้าพระยาขรรฆวิชัยภิรมย์ เดนมาร์ก กระทรวงวัง

จางวางเอก พระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ ผู้รั้ง อธิบดี กรมมหาดเล็ก

พระตำรวจโท พระยาราชวิถยานุศิษฐ์ สมุหพระตำรวจ

นายพลโท พระยาเทพอรชุน สมุหราชองครักษ์

จางวางโท แด่ นายกองเอก พระยาประสิทธิ์ศุภการ จางวาง ห้องที่

พระบรมมหาราชวัง แด่ สมุหองครักษ์เดือป่า

มหาเสวกตรี พระยาม้าเรอภักดิ์ สมุห พระราชมณฑลเข็ญ

จางวางตรี พระยาบุรินทร์ราชรัฐ ราชเลขาณุกการใน พระองค์

อำมาตย์ตรี หาดวงบวรวาที เลขาณุกการ สังกาน ทูต

นายพันตรี หาดวงวรบริดส์ปตรพล ราชองครักษ์เวร

การพระราชทานเพลิง

พระศพ แด่ ศพ ที่ พระ เมรุ วัดราชาธิวาส

พระพุทธรักษา ๒๔๕๗

ด้วย ทรง พระ ราช คำ หนึ่ง ถึง พระ บรมราชวงษ์

ที่ได้ สิ้น พระ ชนม์

ไป แด่ ยัง มิ ได้ พระ ราชทาน เพลิง มี หาดาย พระ ศพ

จึง ทรง พระ กรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานทำพระเมรุขึ้นที่วัดราชาธิวาสเพื่อพระ
ราชทานเพลิงเสียคราวหนึ่ง

แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เสด็จมาแต่สมเด็จพระราชาคณะผู้ควร
จะได้รับพระราชทานเกียรติยศในการพระราชทานเพลิงศพแต่ทั้งศพผู้ที่
ทรงพระกรุณาเสภาตามที่ยังมีอีกหลายศพ ทรงพระกรุณาจะพระ
ราชทานเพลิงเป็นพิเศษนอกจากเกียรติยศ จึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้า
พนักงานพระราชทานเพลิงเสียด้วย

แต่ในการพระราชทานเพลิงพระศพแลศพทั้งหลายนั้น เพื่อจะ
ให้เป็นการสะดวกแก่เจ้าภาพที่จะได้บำเพ็ญการกุศล จึงโปรดเกล้าฯ
ให้ทั้งพระศพแลศพที่ศาลาการเปรียญบำเพ็ญการกุศลตามกระดော်พระราช
ดำริของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงซึ่งได้ทรงเริ่มการไว้ โปรด
เกล้าฯ ให้กำหนดงานดังต่อไปนี้

งานที่ ๑

พระศพ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ ชั้น ๒

พระองค์เจ้าแมนเขียน

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เวลา ๒ โมงเศษ
เจ้าพนักงานได้เชิญพระศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอ ชั้น ๒ พระองค์เจ้าแมน
เขียนแต่หอเทพพิทยา ชั้น ๑ พระอุณาโลม ออกประตูศรีสุนทร
ประตูเทวภิรมย์ ไปตามถนนมหาธาตุเลี้ยวถนนท้ายวัง ถนน
ดินแดง ถนนราชดำเนินใน ถนนราชินีข้ามสะพานเลี้ยวไปตามถนน

เล่ม ๓๑ หน้า ๒๒๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗

จักรพงษ์ ทรงไปตาม ถนน ล้อมเดิน เลี้ยวเข้า วัดราชาธิวาส เที่ยง
พระศัพ ชื่น ประดิษฐาน เหนือ ชั้น แฉ่น พ้า บน ศาลาการเปรียญ ประกอบ
พระโกษฐ์ทองน้อย ประดับด้วย เครื่องสูง แด่ตั้ง เครื่อง ราชอิศริยยศ
มี พระสงฆ์ สวด พระ อภิธรรม แด่ ประ โคม แตร สังข์ กดอง ชะนะ ประจำ
พระศัพ ตาม พระ เกียรติยศ จน ตลอด งาน

เวลา ๔ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระ ราช
ดำเนิน โดย ขบวนรถยนต์ พระที่นั่ง แต่ พระราชวัง ส่วนดุสิตยัง วัดราชาธิวาส
เสด็จขึ้น ประทับ ณ ศาลา การ เปรียญ ทรง บำเพ็ญ พระ ราชกุศล มี พระ
ธรรมเทศนา พระ อริยกระวี ถวาย เทศนา ถิ่นหนึ่ง จบ ทรง ทอดไตร
บทน์ สังเกต หัว ทาน แด่ผ้าไตร ๓๕ ผ้าขาว พับ มีจำนวน ๗๐ พับ
พระ สงฆ์ สดับ ปกรณ ถวาย อนุโมทนา แด่ ถวาย อติเรก แล้ว พระ บาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระ ราชดำเนิน กลับ พระ ราชวัง ส่วน ดุสิต

วันที่ ๒๔ พฤษภาคม เวลาเช้า แด่เวลา กดาง วัน มี การ บำเพ็ญ
พระ กุศล ของ เจ้า ภาพ กับ ทั้ง พระบรมวงษานุวงษ์ ได้ ทรง บำเพ็ญ พระ
กุศล มี พระ ธรรมเทศนา แด่ สดับ ปกรณ ไป จน เวลา บ่าย

ครั้น เวลา บ่าย โทศ ๕ โมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
พระ ราชดำเนิน โดย ขบวน รถม้า พระ ที่นั่ง แต่ พระราชวัง ส่วนดุสิต ยัง วัดราชา
ธิวาส ประทับ ศาลาการ เปรียญ ทรง ทอดไตร สังเกต ๕ แด่ผ้าไตร ๓๕
กับ มี ผ้าขาว พับ สดับ ปกรณ อีก ๗๐ พับ พระสงฆ์ สดับ ปกรณ ถวาย
อนุโมทนา แด่ ถวาย อติเรก แล้ว เจ้าพนักงาน เปด็อง พระ โกษฐ์ประกอบ

พระโกษาธิบดี พระโกษาธิบดี ใน พระศพ ออกจาก ศาสดาการ เปียบัญญ์ พระ เมรุประ
ดิษฐาน เห็นอ พระจิตกาธาร ประดับ ด้วยเครื่อง พระ ราชทาน เพลิง พร้อมเสด็จ
พระบาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว เสด็จใน พระ เมรุ พระ ราชทาน เพลิง พระ ศพ
เจ้าพนักงาน ประ โคม แตร ดั้ง ฆ้อง ขนระจำ มี จำ ฆ้อง ตาม พระ เกียรติยศ
แล้ว เสด็จ พระ ราชทานนิรภคณีย์ พระ ราชวงษ์ ส่วน ศฤกษณ์ สมเด็จพระ บรม
ราชินีมารดา พระ บรม ราช ชนนี้ พันบ่ หลวง เสด็จ พระ ราชทาน เพลิง แล้ว
พระบรมวงษานุวงษ ชำ ราชการ ฝ่าย ใน ฝ่าย นำ ได้ ถวาย เพลิง พระ ศพ ต่อไป
เจ้าพนักงาน สม พระ อัฐิไว้ คิน หนึ่ง

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม เวลาเช้า เจ้าพนักงาน คับ เพลิง แจง แดบแปรพระ
บรมราชินี เสด็จเดิน ถ้าม หาบ แล้ว ได้ ไปรด เกตุฯ ให้ พระเจ้า บรมวงษย์เชอ
ชมพระ สมมตอมรพันธุ์ ทรง ทอด ผ้าไตร ถ้าม หาบ พระ สงฆ์ สดับปกรณ์
แล้ว เก็บ พระ อัฐิ ตรง ด้วย น้ำหอม แล้ว บรรจุ พระ โกษาธิบดี เสด็จ เรือขึ้น
ศิลาการเบียบัญญ์ ประดิษฐาน บน โถ๊ะ หมู่ ทรง ประเคน อาหารภัตตร เครื่อง ถ้าม
คับ ของหลวง แด ส่วน ของ เจ้า ภาพ พระสงฆ์ ฉน แด มี สดับปกรณ์ ถวายอนุ
โมทนา แล้ว เจ้าพนักงาน ภูษา มาตาเชิญ พระ โกษาธิบดี พระ อัฐิ ขึ้น รถม้า
ของ เจ้า พระ บรม มหาราชวงษ์ ประดิษฐานไว้ ที่ หอ พระ นาค ในวัดพระ
นิเวศน์ศาลาดาราม

งานที่ ๒

พระศพ พระเจ้า บรมวงษย์เชอ ชน ๔ พระ องค์ เจ้า ศรีนาคหลวงศักดิ์

พระศพ พระเจ้า บรมวงษย์เชอ ชน ๔ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา

พระศพ พระบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้าบังกษ

พระศพ พระบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้าแก้วกัญญาณั

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เวลา ๒ ชั่วโมง

เจ้าพนักงานได้เชิญ โภษะ พระศพ พระเจ้าบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้า
 ศรีนาคสวาสดี ขึ้น รถ พระรถ วิมาน แต่ หอ ชนมสังเวช ออก ประตู ศรี
 สุนทร ประตูเทวาทิรมย์ ไป ตาม ถนน มหาราช ด้ยว ถนน ท้าย ด้ย
 ถนน สันนามไชย ถนน ราชคณาณโณ ถนน ราชินี ซ้ำม สพาน ด้ยว ไปตาม
 ถนน จักรพงษ์ ตรงไปตาม ถนน สยามเสณ เมื่อ ซ้ำม สพาน เทเวศร์นฤมิตร
 แลว หยต รถ ชบวน พระศพ พระเจ้าบรมวงษ์เธอ กรมขุนพิทยตภพฤฉมิ
 ชาติา ซึ่ง เจ้าพนักงาน เชิญ ขึ้น รถ พระรถ วิมาน แต่ ด้ย มาตาม ถนน เจริญกรุง
 ด้ยว ถนน วจจักร ตรงไป ถนน จักรพรรดิพงษ์ ถนน ราชคณาณ โนออก
 ถนน กรุงเกษม ด้ยว ซ้ำม สพาน เทเวศร์นฤมิตร บันจบ ชบวน พระศพ
 พระเจ้าบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้าศรีนาคสวาสดี เดินชบวนไปตาม ถนน
 สยามเสณ ด้ยว เข้า วัด ราชาชิวาต์ แลเชิญ พระศพ พระบรมวงษ์เธอ พระ
 องค์เจ้าบังกษ พระองค์เจ้าแก้วกัญญาณั ลง เรือ ม่านทอง แย่ง แต่ ท่า
 หน้าวัง พระเจ้าบรมวงษ์เธอ ชั้น ๔ กรมหมื่นวิศิษฐนารถ นิกาทรรมาตามคลอง
 บาง ลำภบน ออก ท่าหน้าเจ้าพระยาไป ขึ้น ท่าหน้า วัด ราชาชิวาต์ เชิญ
 พระศพ ขึ้น ประดิษฐาน แลตั้ง บน ชั้น แว่น พ้าโน ศาลาการเปรียญ พระศพ
 พระเจ้าบรมวงษ์เธอ พระองค์เจ้าศรีนาคสวาสดี ประกอบพระ โภษะ ด้ย
 น้อย พระศพ พระเจ้าบรมวงษ์เธอ กรมขุนพิทยตภพฤฉมิชาติา ประ

โดยพระ โภษะ ของ น้อย พระศัพ พระ บรมวงษ์เชอ พระองค์ เจ้า บงกช แด
พระองค์ เจ้า แก้ว กัตถยาณี ประ กอบ พระ โภษะ พระองค์เจ้า ประคัม
กับ เครื่อง ดั่ง แดตั้ง เครื่อง ราชอิศริยยศ ทั้ง ๔ พระศัพ มี พระสังฆ์ สวด
พระ อภิธรรม แด เครื่อง ประ โคม แดตั้ง กตองชนะ ประจำ พระศัพ ตามพระ
ท้ายท้ายศาน ตตอด งาน .

เวลา ๕ ทุ่ม พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่หัว เสด็จ พระ ราชดำเนิน
โดย ขบวน รถ พระ ที่ นั่ง ยนต์ แด พระ ราชวัง สนวนตุลิต ไป ประทับศาลา
การเปรียญ วัดราชาธิวาส ทรง บำเพ็ญ พระ ราช กุศล มี พระ ธรรม เทศนา
พระ อภิรมณ์ ถวาย เทศนา จบ แด้ว ทรง ทอดไตร กัณฑ์เทศน์ แดผ้าไตร
พระสังฆ์ สดับ ปกรณ ถวาย อนุโมทนา แด ถวาย อติเรก แด้ว เสด็จ กลับ พระ
ราชวัง สนวนตุลิต เวลา ๒ ยามเศษ

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ตั้งแต่ เวลา เข้าไป เจ้า ภาพบำเพ็ญ กุศล พระ
บรมวงษ์เชอ ทรง บำเพ็ญ พระ กุศล มี พระ ธรรม เทศนา แดตั้ง ปกรณ

เวลา บ่าย ๕ โมง พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่หัว เสด็จ พระ ราช
ดำเนิน โดย ขบวน รถ ม้า พระ ที่ นั่ง ไป ประทับ ณ ศาลาการเปรียญ ทรงทอด
ผ้าไตร สดับ ปกรณ มี จำนวน พระศัพ พระ เจ้า บรมวงษ์เชอ พระองค์เจ้า
หน้ากุศล สดี ๕๐ ไตร ผ้าขาว ๘๐ พับ พระศัพ พระเจ้า บรมวงษ์เชอ
กรมขุนพิทยตาสภพตมิชชาติ ไตร ๕๐ ไตร ผ้าขาว ๑๐๐ พับ พระศัพ
พระ บรมวงษ์เชอ พระองค์เจ้า บงกช พระองค์เจ้า แก้ว กัตถยาณี พระ ศัพ
๑๕ ไตร ผ้า ขาว พระ ศัพ ๓๐ พับ เมื่อ พระสังฆ์ สดับ ปกรณ

ถวาย อนุโมทนา แด่ ถวาย ฮิตเรกแล้ว เจ้าพนักงาน เบ็ดเตล็ด พระโกษุ์ ประ
กอบ ออก เจริญ พระโกษุ์ ดอง ใน พระศัพทง สู่ พระเมรุ ตั้ง เห็นือ พระ
จิตกาธาร ประดับ ค้อย เครื่อง พระ ราชทาน เพลิงพร้อมเสร็จ พระ บาท
สมเด็จพระเจ้า อยุ่หัว เสด็จ เข้าใน พระ เมรุ พระ ราชทาน เพลิง พระ ศัพ
เจ้าพนักงาน ประ โคม แตร สังข์ กดอง ฆระนะ จำ ปี่ จำ กดอง ตาม พระ เกียรติยศ
แล้ว เสด็จ พระ ราชดำเนินรทตัม พระราชวังสวนกุศิศ สมเด็จพระ บรมราชินี
พระพันปีหลวง เสด็จ พระ ราชทาน เพลิง พระ ศัพ แล้ว พระ บรมวงษา
นุวงศ์ฝ่าย ใน ฝ่าย น้า แด่ ข้าราชการ ถวายเพลิง พระศัพ ค่อยไป เจ้าพนักงาน
สู่ พระ อัฐิไว้ คั้นหนึ่ง

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม เวลาเช้าเจ้าพนักงาน ตัม เพลิง แจง แด่ แปร พระ
รูปเดิน สาม หาบ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้า ภาพ ทอดผ้าไตร
สาม หาบ ของหอดวง พระสงฆ์ ตัม ปกกรณ์ แล้ว เก็บ พระ อัฐิ ตรง ค้อย น้ำ
หอม บรรจุพระโกษุ์เสร็จแล้ว เจริญ ขึ้นศาลาการ เปรียญประดิษฐาน
บน โต๊ะหมู่ เจ้าภาพ ประเคน อาหารภัทร เครื่อง สาม หาบ ของ หอดวง แด
ส่วน ของ เจ้าภาพ พระสงฆ์ ฌัน และมี ตัม ปกกรณ์ แล้ว เจริญ โภษุ์ พระอัฐิ
ขึ้น รถหอดวงไป ส่ง ตาม วัจ ที่ใต้ เจริญ พระศัพมา แต่ พระอัฐิ พระเจ้า บรม
วงษ์เธอ พระองค์เจ้า ศรีนาคสวรรค์ เจริญ ไป ส่ง ที่วัจ พระเจ้าบรมวงษ์เธอ
กรมหมื่น พงชาติศรีมหิป

งานที่ ๓

พระศพ พระเจ้า ฟีนางเซอ พระองค์เจ้าภัทราวุธ

พระศพ พระเจ้าน้องยาเซอ กรมหมื่นสรวิไฉยนรบดี

ศพหม่อมเจ้า ตัญยวรนุช ใน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

ชั้น ๔ เจ้าฟ้ากรมพระจักรพรรดิพงษ์

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เวลา ๒ โมง

เจ้าพนักงานได้เชิญ พระศพ พระเจ้า ฟีนางเซอ พระองค์เจ้าภัทราวุธ ชั้น

รถพระอ วิมาน แต่ หอธรรมตั้งเวช ออก ประตูศรีสุนทร ประตูทวารภิมณฑ์

ไปทาง ถนนมหาธาตุ เลี้ยวถนนท้ายวัง ถนนสนามไชย ถนนราชดำเนินใน

ถนนราชินี ข้ามสะพานเสี้ยวไปตามถนนจักรพงษ์ ตรงไปทาง ถนนสามเสน

ลงถนนดินกับ ขบวนศพ หม่อมเจ้า ตัญยวรนุช ซึ่งเจ้าพนักงานได้เชิญ ชั้น

รถอเนกต์ วิ่งถนนดำรงรักษ์ เลี้ยว ถนนราชดำเนินนอก ถนนกรุงเกษม

ข้ามสะพาน เทเวศร์หน้ามณฑิตร มาบันจบขบวน เชิญ พระศพ พระองค์เจ้าภัทราวุธ

เดินขบวน ต่อไปทาง ถนนสามเสน สัมทบกับ ขบวน พระศพ พระเจ้า

น้องยาเซอ กรมหมื่น สรวิไฉยนรบดี ซึ่งเจ้าพนักงาน เชิญ ชั้น

รถพระอ วิมาน แต่ วิ่ง ถนนพญาพิมา เลี้ยว ถนนสามเสน เข้าบันจบ ขบวน ดิน

ที่ทาง เข้าวัดราชาธิวาส เชิญ พระศพ ชั้น ประดิษฐาน บน ชั้น แฉ่นฟ้าใน

ศาลาการเปรียญ พระศพ พระเจ้า ฟีนางเซอ พระองค์เจ้าภัทราวุธ

ประกอบด้วย พระโกษฐคู่กันน้อย พระศพ พระเจ้าน้อง ยาเซอ กรมหมื่น

เล่ม ๓๑ หน้า ๖๖๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗

สวรรคตไดยนรมดี ประกอบพระโกศร่มฉัตรใหญ่ ศพหม่อมเจ้านัยวรนุช
เชิญขึ้นตั้งบนชั้นแว่นฟ้า ประกอบโกศฐูประองค์เจ้า ประดับด้วย
เครื่องสูง แต่ตั้งเครื่องราชอิสริยยศ มีพระสงฆ์สดุด พระอภิธรรม
เจ้าพนักงาน ประโคม แตร ดังกดอง ชะนะ ประจำ พระศพตาม พระเกียรติยศ
จนตลอดงาน

เวลา ๔ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดย
รถพระที่นั่งยนต์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลมีพระธรรมเทศนา พระราช
เวทีกวายนเทศนาจบ ทรงทอดไตร ๗ เทศน์ แด่น้ำไตร พระราชทาน สดับปกรณ
พระสงฆ์ สดับปกรณ กวายน โนมทนา แด่ กวายน อติเรก แล้ว เสด็จ
พระราชดำเนิน กลับ พระราชวังสวดมนต์

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ตั้งแต่เวลาเข้าไป เจ้าภาพบำเพ็ญกุศลมีเทศน์
สดับปกรณ

เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช
ดำเนินโดย ขบวน รถยนต์พระที่นั่ง แต่ พระราชวังสวดมนต์ ยังวัดราชาธิวาส
ขึ้น ประทับบนศาลาการเปรียญ ทรงทอดผ้าไตร พระราชทาน สดับปกรณ
มีจำนวน พระศพ พระเจ้าพี่นางเธอ พระองค์เจ้าภักทียายุคดี พระศพ พระเจ้า
น้องยาเธอ กรมหมื่นสรวรรคไดยนรมดี พระศพละ ๕๐ ไตร ผ้าขาว
พระศพละ ๑๐๐ พับ ศพหม่อมเจ้านัยวรนุช ไตร ๑๕ ผ้าขาว ๓๐ พับ
เมื่อ พระสงฆ์ สดับปกรณ กวายน โนมทนา แด่ กวายน อติเรก แล้ว เจ้าพนักงาน

เครื่องพระโกษู ประกอบ ออก เชิญ พระโกษู ตองใน พระศพ ออกจาก
การเบียดผู้ พระเมรุ ประดิษฐาน เหนือ จิตถาวร ประดับ ด้วย เครื่อง
พระราชทานเพลิง พร้อม แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ยัง
พระเมรุ พระราชทานเพลิง พระศพ เจ้าพนักงาน ประโคม แตร สังข์ กดของ
พระเจ้าน้ำ กดของ ตาม พระเกียรติยศ แล้วเสด็จ พระราชดำเนิน กลับสู่ พระ
ราชวังสวนดุสิต สิ้น เสด็จ พระบรมราชินี พระ พันธุ์ หลวง เสด็จ พระราชทาน
เพลิงแล้ว พระบรมวงศานุวงษ์ ฝ่ายใน ฝ่ายหน้า แด ข้าราชการ ได้ ถวายเพลิง
พระศพ คือไป เจ้าพนักงาน สุ่ม พระอัฐิ ไว้ ดิน หิ้ง

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม เวลาเช้า เจ้าพนักงานดับเพลิง แจง แด แปร พระ
รูป แล้ว สิ้น เสด็จ พระบรมราชินี พระ พันธุ์ หลวง เสด็จ พระราชดำเนิน ยัง
วัดราชโกษา วัดโปรดเกล้าฯ ให้เดิน สาม หาบ เสด็จ ทรง พอด ไตร สาม หาบ
ของ หลวง พระสังข์ สดับปกรณ์ แล้ว เจ้าพนักงานภูษามาตาเก็บพระอัฐิ
ของ ฝ่ายหน้าหอม แล้ว บรรจุ พระโกษู เสด็จ เชิญ ขึ้น ศาลา การเบียดผู้
ประดิษฐาน บน โต๊ะ หมู เจ้าภาพ ประเคน อาหารภัตตรเครื่อง สาม หาบ ของ หลวง
แต่ ถอน ของ เจ้าภาพ พระสังข์ สดับปกรณ์ แล้ว เชิญ พระอัฐิ
ขึ้นรถม้า หลวง ไปส่ง กามวงศ์ พระอัฐิ พระเจ้าพี่นางเธอ พระองค์เจ้าภัทราภรณ์
องค์วงศ์ พระเจ้าพี่ชายเธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี พระอัฐิ พระเจ้าน้อง
เธอ กรมหมื่นสรวทวิไลยนรบดี เชิญไปไว้ ใน หอ พระ นาค ใน วัดพระศรี

รัตนศาสตร์ดาราม อัฐิ หม่อมเจ้าคณิศรวิมลเจ้านายเจ้าภาพรับไป ส่วน พระองค์การ
พระเจ้าพี่นางเธอ พระเจ้าน้องนางเธอที่ได้ พระราชทานเพลิงแล้วเจ้าพนักงาน
ได้เชิญขึ้น รถม้า อีกรถหนึ่งไปพักไว้ ที่วัดราชบพิธ เพื่อจะได้บรรจุต่อไป

งานที่ ๔

ศพเจ้าจอมมารดาเที่ยง ในรัชกาลที่ ๔

ศพเจ้าจอมมารดาลังวาด ในรัชกาลที่ ๔

ศพเจ้าจอมมารดาแอม ในรัชกาลที่ ๔

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เวลา ๒ ทุ่ม เจ้า
พนักงานได้ชักศพเจ้าจอมมารดาเที่ยง ขึ้นรถ วอ ประเทียบแต่วัง พระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพระยาดีศรัสมิ์ไป ตามถนนมหาไชย ถนนพระสุเมรุ
ถึงวัดบวรนิเวศ สัมทบกัน กับ ขบวน ชักศพเจ้าจอมมารดาลังวาด เจ้าจอม
มารดาแอม ซึ่งเจ้าพนักงาน ยกศพ ขึ้นรถ วอ ประเทียบแต่วัง พระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสาครศุภกิจ ไปตามถนน ตะนาว ตรงไป ถนน
บวรนิเวศ บังคับกัน ที่นั่น แล้วเดิน ขบวนไป ตาม ถนน พระสุเมรุ เลี้ยว ถนน
จักรพงษ์ ไปตามถนนสามเสน เลี้ยวเข้าวัดราชาธิวาส เจ้าพนักงานได้
ยกศพ ขึ้น ตั้ง บน ชั้น แฉ่น พ้า ศพเจ้าจอมมารดาเที่ยง ประกอบโกษฐ์
มณฑลใหญ่ ศพเจ้าจอมมารดาลังวาด ประกอบโกษฐ์แปดเหลี่ยม ศพ
เจ้าจอมมารดาแอม หีบทอง หีบประตัม ด้วย ฉัตรเบญจา แต่ตั้ง เครื่อง ยศ
มี พระสังข์ สวด พระอภิธรรม แด่ ประ โคม กตอง ชะนะ มีจำบี ประจำ ศพ

การเกี่ยวตียศ แต่ คำ วัน นี้ ไป จน ตลอด งาน

วันที่ ๑ มิถุนายน ตั้งแต่ เวลา เข้า ไป เจ้า ภาพ ไต่ บำ เพอ กุ ศ์ ด ไป จน เวลา บ่าย เจ้า พนักงาน ไต่ ยัก ทับ ศพ เจ้า จอม มารดา เอม ลง จาก ศาลา การ เปรียบ ณู เมรุ ตั้ง ใน ที่ พระ ราชทาน เพลิง ไร่ ก่อน

บ่าย วัน นี้ฝนตกไม่ใคร่ จะมี เวลา หยด นาน จน เวลา ย่ำค่ำ พระบาท เสด็จ พระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระ ราช ดำ เนิน ด้วย ขบวน รถยนต์ พระ ที่นั่ง แต่ พระราช วิง ส่วน ตู ลิต ยัง วิดี ราช อา ชิว ก์ ประทับ บน ศาลา การ เปรียบ ณู ทรง ทรง ผ้า ไตร บัว สัก กุ ศพ เจ้า จอม มารดา เทียง เจ้า จอม มารดา ลัง วาด เป็น จำนวน ไตร ศพ ละ ๕ ไตร ผ้าขาว พับ ศพ ละ ๑๖ พับ แต่ พระ ราช ทาน ไตร แต่ ผ้า บัว สัก กุ ศพ เจ้า จอม มารดา เอม มี จำนวน เท่า กัน พระ ศงษ์ บัว สัก กุ ถวาย อนุ โมทนา แด ถวาย อดิเรก แล้ว เจ้า พนักงาน ไต่ เปรียบ ณู โภช ฐ ประ กอบ ออก ยก ดอง ใน ศพ จาก ศาลา การ เปรียบ ณู เข้า ดู เมรุ ทั้ง ยัง ที่ พระ ราช ทาน เพลิง พระ บาท สม เสด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว เสด็จ พระ ราช ดำ เนิน เข้า เมรุ พระ ราช ทาน เพลิง ศพ เจ้า จอม มารดา เทียง กับ ศพ เจ้า จอม มารดา ลัง วาด แล้ว แด ทรง จุ ฉัก แศ พระ ราช ทาน เพลิง ศพ เจ้า จอม มารดา เอม เจ้า พนักงาน ประ โคม แล้ว เสด็จ พระ ราช ดำ เนิน กลับ พระ ราช วิง ส่วน ตู ลิต สม เสด็จ พระ บรม รา ชินิ พระ พัน นี หลวง เสด็จ พระ ราช ทาน เพลิง แล้ว การ ประ โคม กด ดอง ชนะ แต่ ส่วน ศพ เจ้า จอม มารดา เทียง ทรง พระ กร ณา ๗

ไป รก แถว ๆ พระ ราช ทาน เปรียบ เกี่ยว ตียศ ให้ มี จำ กด ดอง เพิ่ม ขึ้น ด้วย เจ้านาย และ ข้าราชการ ได้ แล ศพ ค่อ ไป เจ้า พนักงาน สม อธิ ฐ ไร่ ก็น ๑

วันที่ ๒ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าพนักงานดับเพลิง แจง แดงปรูป
เดินสาม ทาบ ล้วน ของ เจ้าภาพ บั๊กลัด ดั่งอัฐิ เก็บอัฐิ เด็กรังอัฐิบนโต๊ะหมู่
ในศาลาการเปรียญ เสด็จ พระเครื่อง สามทาบ แล้วเจ้าภาพรับอัฐิไป

งานที่ ๕

พระ ศพ พระเจ้า ราชวรวงษ์ เชอ ซั้น ๔ กรมหมื่นนร วัฒน ศุภการ

พระ ศพ พระเจ้า ราชวรวงษ์ เชอ ซั้น ๔ พระ องค์ เจ้า ดั้น

พระ ศพ พระเจ้า ราชวรวงษ์ เชอ พระ องค์ เจ้า ประสาท สดม

ศพ หม่อม เจ้า ประสงค์ สรรพ์ ใน สมเด็จ พระบรม ไปยกา เช

ศพนาย พันเอก หม่อม เจ้า ชั้น ใน พระเจ้า ราชวรวงษ์ เชอ ซั้น ๓ พระ องค์ เจ้า กำ พู

วันที่ ๒ มิถุนายน พระ พุทธ ศัก ราช ๒๔๕๗ เวลา เช้า เจ้า พนักงาน

ได้ เสด็จ พระ ศพ พระ เจ้า ราชวรวงษ์ เชอ กรมหมื่นนร วัฒน ศุภการ ชน รด

พระ วอ ประเทียบ แต่ วง ออก ถนน เข้า ดำ เสด็จ ถนน จักร พงษ์ แต่ ได้ เสด็จ

พระ ศพ พระ เจ้า ราชวรวงษ์ เชอ พระ องค์ เจ้า ดั้น แต่ วง ชน รด พระ วอ ประเทียบ

ออก ถนน พระ อา ทิ กษ์ ไปตาม ถนน พระ สดม เสด็จ ถนน จักร พงษ์ เสด็จ

พระ ศพ พระ ราชวรวงษ์ เชอ พระ องค์ เจ้า ประสาท สดม ชน รด พระ วอ ประ

เทียบ แต่ พระ ราชวรวงษ์ ๑ ออก ถนน พระ ชาติ ผ่าน ถนน ราชินี ชำ

สพาน เสด็จ ไปตาม ถนน จักร พงษ์ เสด็จ ศพ หม่อม เจ้า ประสงค์ สรรพ์ ชน

รดวอ แต่ วง สมเด็จ พระ เจ้า บรม วงษ์ เชอ เจ้า พำ กรม พระ นริศ ภา นุ วัตติ วงษ์

ไปทาง ถนน มหรรษ เสด็จ ถนน พระ จันทร ถนน นำ พระ ชาติ ผ่าน

ถนน ราชินี ชำ สพาน เสด็จ ไปตาม ถนน จักร พงษ์ บันจบ ขบวน เสด็จ ก็น

ไปตามถนนสามเสน เลี้ยวเข้าวัดราชาธิวาส แลทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน ยกศพ นาย พันเอกหม่อมเจ้า ชื่น ชื่น
ภักดีแก้ว มาตาม ถนนพระพิพิธ เลี้ยว ถนน สันนามไชย ผ่าน ถนน ราชินี
ข้ามสะพาน เลี้ยวไปตาม ถนนจักรพงษ์ ตรงไป ถนนสามเสน เลี้ยวเข้า
วัดราชาธิวาส เชิญ พระศพ แด่ศพ ชื่นตั้งบน ชื่นแว่นฟ้าในศาลาการเปรียญ
พระศพ พระเจ้า ราชวรวงษ์เธอ กรมหมื่นนร วัฒน คุภากร ประกอบ
พระโกศใหญ่ไม้สิบสอง พระศพ พระเจ้า ราชวร วงษ์เธอ พระองค์ เจ้า
ศุภิน พระศพพระราชวรวงษ์เธอ พระ องค์ เจ้าประ สาทสมร แด่ศพ หม่อม
เจ้าประ สงค์ สรรพ์ ประ กอบโกษุ์ พระองค์ เจ้า ศพ หม่อมเจ้า ชื่นหีบทอง
หีบเครื่อง ราชอิศริยยศแต่ ประ ตับ ด้วยเครื่อง สูง แด่ฉัตร เบญจาตาม
พระอิศริยยศ มี พระ สังข์ สวด พระ อภิกรรม แด่มีเครื่อง ประ โคม
ประจักษ์ พระศพ แด่ศพ ตั้ง แต่ค่ำวันนี้ไป จน ตตอด งาน

วันที่ ๓ มิถุนายน ตั้งแต่ เวลาเข้าไปเจ้าภาพไต่ น้ำเพ็ญ กุศด

ไปจน เวลาบ่ายเจ้าพนักงาน ได้ยก หีบ ศพ หม่อมเจ้า ชื่น ลง จาก ศาลา การ
เปรียญ สู่เมรุ ตั้ง ใน ที่พระ ราชทานเพลิงไว้ก่อน

เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระ
ราช ดำเนินโดย ขบวน รถยนต์ พระที่นั่ง แต่ พระ ราชวงศ์ สอนตุลิต ยัง
วัด ราชาธิวาส ขึ้น ประทับ ศาลาการ เปรียญ ทรง ทอดผ้าไตร พระ ราช
ทานตั้งปกรณ มีจำนวน ผ้าไตร พระราช ทานพระ ศพ พระเจ้า ราชวร

วงษ์ เรอ กรมหมื่น วรวิมลศักดิ์ภาครไตร ๒๖ ผ้าขาวพับ ๕๐ พระเจ้า
 ราช วร วงษ์ เรอ พระองค์ เจ้าต้นไนไตร ๑๕ ผ้าขาวพับ ๓๐ พระราชวงษ์
 เรอ พระองค์ เจ้าประ ด้าทสมร ไกร ๑๐ ผ้าขาว พับ ๒๐ หม่อมเจ้า
 ประดังค์สรพผ้าไตร ๑๕ ผ้าขาว ๓ นาย พันเอก หม่อมเจ้าชื่น
 ผ้าไตร ๓ ผ้าขาวพับ ๕ พระสังข์ ตัดบปกรณ ถวายอนุโมทนา แดถวาย
 อติเรก แดว เจ้าพนักงานใต้ เบื้อง พระโกษฐ์ ประกอบออกเชิญ พระ
 ดองใน พระศัพ เข้าสู่ เมรุ ตั้งเหนือจิดกาธาร ประดับด้วย เครื่อง พระราช
 ทานเพลิง เด็วจี พระ บาท ส้มเต๋จ พระเจ้าอยู่หัว เด็จ สู่ พระเมรุ พระราช
 ทาน เพลิง แดว ประทับ พลับ พดายก ทรงจุด ผัก แด พระราชทาน เพลิงศัพ
 หม่อมเจ้าชื่น เจ้าพนักงาน ประ โคม แตรสังข์ กดองชนะ ตาม พระเกียรติยศ
 แดว เด็จ พระราช คำเนวิ กดบ พระราชวัง ถ้วนตุตติ พระบรมวงษานุวงษ์
 แดว ราชการใต้ ประทาน เพลิง แดเผาศพ ต่อไป เจ้า พนักงาน สุ่ม พระ
 อัฐิ แดอัฐิไว้ คิน หนึ่ง

วันที่ ๔ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าพนักงาน ตับ เพลิงแจง แด แปร พระรูป
 แดวเดิน ส่ามหาบ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าภาพ ทอดผ้าไตร
 ส่ามหาบ ของ หดวง พระสังข์ ตัดบปกรณ เก็บ พระอัฐิ สรง แดบรจ
 พระโกษฐ์เชิญ ขึ้น คำดา การเบรียนตั้ง บน โต๊ะ หมู่เลี้ยง พระ ส่ามหาบ ตัดบป
 กรณ แล้ว เจ้าพนักงาน เชิญ พระ อัฐิ ขึ้น รถ ม้าหดวงไป บรรจุไว้ท้าย
 จรณนำวัด ชะนะ ดังคราม ถ้วน อัฐิ หม่อมเจ้า ประดังค์สรพผ้า แด หม่อมเจ้าชื่น
 เจ้าภาพได้รบไป

งานที่ ๖

ศพเจ้าพระยาวิจิตวงศ์วุฒิไกร (หม่อมราชวงศ์ถนัด)

ศพเจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี (ท้วม)

ศพพระยาเทพอรชุน (เจ๊ก)

ศพพระยาไกรเพ็ชรรัตนสงคราม (แฉ่)

ศพพระยาสุรินทรเดณี (เบา)

ศพพิทักษ์ ขำหวงเดิมในรัชกาลที่ ๕

วันที่ ๔ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เวลาค่ำ เจ้าพนักงาน
ได้นำศพเจ้าพระยาวิจิตวงศ์วุฒิไกร ขึ้นรถอวประเทียม จากบ้านถนนเข้าตำ
ออกถนนจักรพงษ์ ซักศพพระยาสุรินทรเดณี ขึ้นรถอวแต่บ้าน มาตาม
ถนนดินสอ เดี่ยว ถนนพระสุเมรุ ออกถนนจักรพงษ์ บันจบกับขบวนศพ
เจ้าพระยาวิจิตวงศ์วุฒิไกร ข้ามสะพานนรรัตนสถาน ไปตามถนนสามเสน
คือศพพระยาเทพอรชุน ขึ้นรถอวแต่วัดเทพศิรินทราวาศ มาตามถนนกรุง
เกษม เดี่ยว ข้ามสะพานเทพศิรินทร์ บันจบ ขบวนศพเจ้าพระยา
วิจิตวงศ์วุฒิไกร ไปตามถนนสามเสน ซักศพพิทักษ์ ขำหวงเดิมใน
รัชกาลที่ ๕ ขึ้นรถอวแต่บ้าน ถนนพุดตาล ออกถนนสามเสน บันจบ
ขบวนศพพระยาสุรินทรเดณี เดี่ยว เข้าวัดราชาธิวาส แล ซักศพ
เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี ลงเรือม่านทอง แยก ซักศพพระยา

เล่ม ๓๑ หน้า ๒๗๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗

ไกรเพชรรัตนสงคราม ดง เรือ ม่านดาว กระจาย ออก จาก บ้าน ไป ขึ้นท่า
นำวัดราชาธิวาส เจ้า พนักงาน ไต้ยก โภษะ ๕๗ ชั้น เด็ดยง หัว ตั้งบน ชั้น
ในศาลาการ เปรียญพร้อมกัน ศพเจ้าพระยา วิชิตวงษ์วุฒิไกรประกอบ โภษะ
มณฑป ศพเจ้า พระยา ภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี ประกอบ โภษะ ไม้ ดินดอง
ประดับ ด้วย เครื่อง สูง แดง ตั้ง เครื่องยศ ศพ พระ ยาเทพ อรชุน ประกอบ
โภษะ ๖๐ ศพ พระยาไกรเพชรรัตนสงคราม ประกอบ โภษะ ราชินิกุล ศพ
พระยา สุรนารถ เด่น แด ศพ พักทอง หีบ ทองทับ ตั้ง บนชั้น ประดับ ด้วย
ฉัตรเบญจา แดง ตั้ง เครื่องยศ มี พระสังฆ สวด พระ อภิธรรม แด เครื่อง
ประโคม ประจำศพตาม เกียรติยศ จน ตลอด งาน

วันที่ ๕ มิถุนายน ตั้งแต่ เวลา เข้าไป เจ้า ภาของ ศพ นั้น ๆ ได้
บำเพ็ญกุศล มีเทศน์ บังสกุลง ไป จน เวลา บ่าย เจ้า พนักงาน ไต้ยก ศพ
พระยาเทพอรชุน ศพ พระยาไกรเพชรรัตนสงคราม ศพพระยา สุรนารถ เด่น
กับ ศพ พักทอง สุ่ม ตั้ง ใน ที่ พระราชทาน เพลิง ไว้ ก่อน

เวลา บ่าย ๕ โมงเศษ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เด็ด
พระราช ดำเนิร โดย รถยนต์ พระที่นั่ง แต่ พระราชวัง ส่วนดุสิต ยังวัดราชาธิวาส
ประดับ บน ศาลา การ เปรียญ ทรง ทอด ผ้า พระราชทาน บังสกุลง ศพ
เจ้า พระยา วิชิตวงษ์วุฒิไกร ศพเจ้า พระยา ภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี มี
จำนวน ศพละ ๓๐ ไตร ผ้าขาว พับ ศพละ ๖๐ พับ แดพระราชทาน

๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๖๗๕

คำสั่งผู้ถูก ศพ พระยาเทพอรชุน ศพ พระยาไกรเพชรรัตนสงคราม มี
จำนวน ศพ ละ ๕ ไตร ผ้าขาว พับ ศพ ละ ๑๐ พับ ศพ พระยาสุรนารถเสด็จ
ทัพพักของ ข้าหลวง เดิมรัชกาลที่ ๕ มีจำนวน ศพ ละ ๓ ไตร ผ้าขาว
พับ ศพ ละ ๖ พับ พระสงฆ์ บังผู้ถูก แล้ว เจ้าพนักงาน ได้ เบล็อง โภษะ
พระเอก ออก ยก ศพ ของ ใน เจ้า พระยาวิจิตรวงษ์วุฒิไกร ศพ เจ้า
พระยา ภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี ดง ตุ่มเมรุ ตั้งยั้งที่ พระราชทาน เพลิง เด็จ
พระ บาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว เด็จ เข้า ใน เมรุ พระราชทาน เพลิง ศพ เจ้า
พระยา วิจิตรวงษ์วุฒิไกร ศพ เจ้า พระยา ภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี แล้ว เด็จ
ขึ้น ประทับ บน พลับพลา ยก ทรง จุด ลัก แก พระราชทาน เพลิง ศพ พระยาเทพอรชุน
ศพ พระยาไกรเพชรรัตนสงคราม ศพ พระยา สุรนารถเสด็จ แต่ ศพ พัก ท
เด็จ แล้ว เด็จ พระ ราชดำเนิร กลับ พระราชวัง ส่วน ชุดีต เจ้า นาย
ข้าราชการ แด วงษ์ญาติ ได้ เมา ต่อ ไป เจ้าพนักงาน ดุ่ม อัฐิ ไว้ คั้น หึ่ง
วันที่ ๖ มิถุนายน เวลาเช้า เจ้าพนักงาน ดับ เพลิง แจง แด แปร
รูป เติน สาม หาบ แด ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าภาพ ทอด
ผ้า ไตร สาม หาบ ของ หลวง บังผู้ถูก อัฐิ เจ้า พระยา วิจิตรวงษ์วุฒิไกร แด อัฐิ
เจ้า พระยา ภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี แล้ว เก็บ อัฐิ ขึ้น ตั้ง บน โต๊ะ หมู ใน ศาลา
การ เบริษญ์ เลียง พระสาม หาบ เด็จ เจ้า ภาพ ได้รับ อัฐิ ไป

เล่ม ๓๑ หน้า ๖๗๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗

งานที่ ๗

ศพ ส้มเตี๊ยะ พระพุมมาจารย์ (เขี้ยว)

ศพ ส้มเตี๊ยะ พระพุทธโฆษาจารย์ (ฤทธิ)

ศพ พระสุเมธอาจารย์ (ศรี)

ศพ พระยาศรีธรรมสุนทรราช (เจริญ)

วันที่ ๖ มิถุนา พ.ศ. ๒๔๕๗ เวลาค่ำ เจ้าพนักงานได้ยกศพ
สมเด็จพระพุมมาจารย์ แต่ถูกขี้มาคั่ง บนชั้นใน ศาลา การเปรียญ แต่ชักศพ
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ลง เรือ ม่าน ทอง แยม แต่ทำวัดอรุณราชวร
ราม ขึ้นไป ตามดำน้ำเจ้าพระยา ไปขึ้นท่าวัดราชาธิวาส ขึ้นได้ถึง
หัวคั้ง บน ชั้นใน ศาลา การเปรียญ ชักศพ พระสุเมธอาจารย์ขึ้น รถออด แต่
ดิษชนะส่งครามไป ตาม ถนนจักรพงษ์ ตรงไป ตาม ถนนสามเสน แต่ชัก
ศพ พระยาศรีธรรมสุนทรราช ขึ้น รถออด แต่ บ้าน ถนน ประแจจีน ตรง มาตาม
ถนนราชวัดร์ ออก ถนน สามเสน บรรจบกับ ขบวน รถศพ พระสุเมธอาจารย์เดิน
ไปเดี่ยวเข้าวัดราชาธิวาส ยกศพ ขึ้น คั้งใน ศาลา การเปรียญ ศพ ส้ม
เตี๊ยะ พระพุมมาจารย์ กับ ศพ ส้มเตี๊ยะ พระพุทธโฆษาจารย์ ประกอบโกษฐ์ไม้
สิบสอง ประดับด้วยเครื่องสูง แดคั้ง เครื่องยศ ศพ พระสุเมธอาจารย์ ศพ
พระยาศรีธรรมสุนทรราช ประกอบโกษฐ์ไม้ ประดับด้วย ฉัตรเบญจา แดคั้ง
เครื่องยศ มี พระสังฆ์สดุดพระอภิธรรม แดเครื่อง ประ โคม ประจำ ศพตาม
เกียรติยศ จน ตลอด งาน

วันที่ ๗ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลไปจน เวลาบ่าย เจ้าพนักงานได้ยกศพ พระสุเมธอาจารย์ ศพ พระยาศรีธรรมดุกุราช ลงสู่ เมรุ ตั้งในที่พระราชทานเพลิงไว้ก่อน

เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ด้วย ขบวน รถยนต์พระที่นั่ง แต่ พระราชวังสนามจันทร์ ณ วัดราชาธิวาส เด็ดขัน ประทับใน ศาลาการเปรียญ ทรงทอดผ้าบังสุกุลศพ สมเด็จพระพุฒาจารย์ ศพ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ศพ ละ ๒๐ ไตร ผ้าขาวพับศพ ละ ๔๐ พับ แดพระราชทานผ้าบังสุกุลศพ พระสุเมธอาจารย์ ไตร ๑๐ ไตร ผ้าขาวพับ ๒๐ พับ ศพ พระยาศรีธรรมดุกุราช ไตร ๕ ไตร ผ้าขาวพับ ๑๐ พับ พระสงฆ์บังสุกุล ถวาย อนุโมทนา แด ถวาย อดิเรก แล้ว เจ้าพนักงาน ได้มีตั้ง โภษะประกอบด้วย ออกยกศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ ศพ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ลงสู่ เมรุตั้งในที่ พระราชทานเพลิง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าใน เมรุ พระราชทานเพลิง ศพ สมเด็จพระพุฒาจารย์ ศพ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ แล้วเสด็จขึ้น บน พลับพลา ยก ทรงจุดผัดแค พระราชทานเพลิงศพ พระสุเมธอาจารย์ ศพ พระยาศรีธรรมดุกุราช แล้ว เสด็จพระราชดำเนิน ถวายบังคม พระราชวังสนามจันทร์ เจ้านาย แด ข้าราชการ วงษ์ญาติ แด ส่วนที่นับได้ เผาศพต่อไป เจ้าพนักงานตั้งอนุสาวรีย์ ๑ คน หนึ่ง

วันที่ ๘ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าพนักงาน แจง แด แปร รูป เติน สภาหมอบ ของ เจ้าภาพ พระสงฆ์บังสุกุล แด เก็บอัฐิ ตั้ง บน โต๊ะ หมู ใน ศาลาการเปรียญ พระฉันทเวียง สภาหมอบ แด บังสุกุล แล้ว เจ้าภาพได้ รับอัฐิไป

เล่ม ๓๑ หน้า ๒๗๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๕๗

งานที่ ๘

ศพเจ้าจอม มารดาจันทร์ ในรัชกาลที่ ๔

วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๗ เวลา ๒ โมง เจ้าพนักงานไตซึก
ศพเจ้าจอม มารดาจันทร์ ในรัชกาลที่ ๔ ขึ้นรถออกจากวังพระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมหลวงอดิศรอุดมเดช ไปยังวัดราชาธิวาส ยกหีบศพขึ้นตั้ง
บนชั้นในศาลา การเปรียญ ประทับด้วยฉัตรเบญจาตั้งเครื่องยศ มีพระ
สังฆสังฆวัด พระอภิธรรม กตอง ชนะ ประโคมตามเกียรติยศ

วันที่ ๙ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลไปจนเวลาบ่าย ๔ โมง
เจ้าพนักงาน ยกศพลงสู่เมรุ ตั้งอยู่ที่พระราชทานเพลิง

เวลาบ่าย ๕ โมง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ส้มเต๋ เจ้า
บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ทรงทอดผ้า
พระราชทาน บังสุกุล ไตร ๕ ผ้าขาว พับ ๑๐ พับ พระสังฆสังฆวัด
แล้ว ทรงจุเพลิง พระราชทานเพลิงศพ เจ้านาย แดงราชการ แดง วงษ์
ญาติได้เผาศพต่อไปแล้ว ส้มขี้อู่วัวคั้นหนึ่ง

วันที่ ๑๐ มิถุนายน เวลาเช้าเจ้าพนักงาน แฉง แดง แปร รูป เจ้าภาพ
เดิน ถ้ามหาบทอดผ้าบังสุกุล แดงเก็บขี้อู่วัวคั้น พระตำหับแล้ว เป็นเสร็จการ

ข้าราชการเฝ้า

วันที่ ๑๒ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

พระบาท ส้มเต๋ เจ้าอยู่หัว เสด็จออก ณพระที่นั่งอภิเศกมฤต

ข้าราชการ ถอน จาก ราชการ เฝ้า ทูลถ้อย ขลุ่พระบาท ก็